

APOLLON: Işığın ve Aydınlığın Tanrısı

Apollon, Zeus'un Hera'yı çılgına çeviren yüzlerce kaçamağından birinin eseridir. Apollon'un annesi Leto en ilginç "tanrı annelerinden" biridir. Zira Zeus'u "Zeus" yapan ünlü direnişini sergilediği "Titanlardan" Koios'un kızıdır.

Hera, ailelerin koruyucusu olmasına rağmen en büyük kötülüklerinden birini bir kadına, yani Leto'ya yapmıştır. Leto'nun Zeus' tan hamile olduğunu öğrenen Hera, hem Leto'ya kötülük yapmak, hem de Zeus'u üzerek cezalandırmak için Leto'nun doğumuna hiçbir kara parçasının yardım etmemesi için emir çıkarmıştır. Ancak, Ege'de yüzer bir ada olan Asteria, Leto'nun acılarını duyar ve ona üzerinde doğum yapma izni verir. Ancak, Hera herhangi bir şekilde benzeri bir ihanetin olabileceğini daha önce düşünmüştür. Bu nedenle doğumlara yardım eden tanrı Eileithyia'ya Olimpos'tan ayrılmayı yasaklar.

Hera'yı pek sevmeyen tanrıçalar, hem ona karşı bir zafer kazanmak hem de acısını paylaştıkları Leto'ya yardım etmek için İris'i Hera'ya gönderirler. İris, tanrı da olsa her kadının zaafi olan mücevheri Hera'ya hediye edip aklını başından aldıktan sonra, "Ey ulu tanrıça, ailelerin koruyucu tanrıçası sensin. Yeni çocuklar dünyaya gelmezse, aileler varlıklarını nasıl sürdürebilir?" diyerek Leto'yu cezalandırmak için hiçbir çocuğun doğumuna izin vermeyen Hera'ya, doğumlara yardım eden tanrıça Eileithyia'yı serbest bırakması gerektiğini söyler. Ve böylece kandırılan Hera, Eileithyia'yı serbest bırakır ve Zeus'un ikizleri Apollon ile Artemis doğar. Hera'nın doğumunu engellemeye çalıştığı bu iki tanrı, Yunanlıların en fazla sevdiği tanrılar arasında yer alır. Apollon, ışığın ve aydınlığın tanrısıdır. Ancak marifetleri bununla sınırlı değildir. Büyük bir nişancıdır, Lir onun sayesinde armoni çıkarabilmektedir. Şifa vericidir, şifalı otlara gücünü veren tanrıdır. Kehanet tanrısıdır.

Başka bir çok tanrılığının yanında ışığın da tanrısı olan Apollon'un doğumuna yardım eden Asteria adasının adı da Delos yani "parlak" olmuştur.

Apollon ve Artemis'in doğumunun hemen ardından, Leto'ya Hera'dan korktuğu için yardım etmeyen Zeus ortaya çıkar ve Apollon'a Lir, altın bir külah ve kuğuların çektiği bir araba hediye eder.

Apollon'un en büyük macerası ölümlülerin kışkırtmasıyla tanrısal bir varlık olan Phyton isimli ejderhayı öldürmesi olur. Parnassos'ta tan-

rıça Themis kendisine adanan küçük ama köhne bir tapınağı koruması için Phyton adında bir ejderhayı bekçi bırakır. Ancak, bu ejderha her baharda suları kirletir, ekinlere zarar verir. Yöre halkı Apollon'dan yardım ister. Çençliğinin verdiği acemilikle Apollon, tapınağın kendisine tapınılması amacıyla yenilenmesi karşılığında ejderhayı öldürür. Ancak, önceleri ejderhanın ölüsünden geldiği zannedilen kötü kokunun Apollon'dan geldiği farkedilir. Çünkü Apollon tanrısal bir varlığı öldürmüştür.

Kötü kokusundan kurtulmak için Apollon, Teselya Kralı Admetos'a 9 yıl süreyle hizmet ederek arınması gerektiğini öğrenir. Admetos onu çoban yapar. Apollon burada çaldığı lir ile hayvanları yönetmeyi öğrenir.

Yüzer bir adada göçmen bir tanrı olarak doğan Apollon, Teselya'da günümüze kadar simgeleri gelen hüzünlü bir aşkın tarafı da olur. Güzelliği dillere destan Irmak-tanrı Peneios'un su perisi kızı Defne kendisini toprak ana ve ilk tanrılardan Gaia'ya adamıştır. Bu nedenle evlenmez. Bir gün Apollon onu ırmak kıyısında görür ve yıldırım aşkına tutulur. Ancak, Defne Apollon'dan kurtulmak için kaçmaya başlar. Apollon'a yakalanacağını anladığı anda da Gaia'ya kendisini kurtarması için yalvarır. Defne o anda Gaia tarafından defne ağacına dönüştürülür. Apollon'da bulduğu anda yitirdiği aşkının dallarından yapılmış bir tacı başına takar. Bu tac, başarının ve barışın simgesi olur.

Ancak Apollon, gelmiş geçmiş tarihin en ilginç savaşlarından biri olan Truva savaşında da sahneye çıkmış bir tanrıdır. Yunanlılara karşı Truvalıları desteklemiş, nasıl öldürüleceğinin bilgisini verdiği Aşil'in katline sebep olmuştur.

Anadolu'da geçen ünlü eşek kulaklı Midas da Apollon'un eseridir. Kavalıyla müzik yapan Marsyas ile yarışmayı kafasına takan Apollon, Frigya kralı Midas'ı hakem tayin eder. Midas, Marsyas'ın müziğinden öyle etkilenir ki, Apollon'un tanrı olduğunu bir an için unutup, onu birinci ilan eder. Ancak bu kararın yanlış olduğunu düşünen Apollon, daha iyi müzik dinleyebilmesi için Midas'ın kulaklarını eşek kulağına çevirir. Marsyas'ı da öldürür. Perilerin Marsyas'ın ölümüne çok üzülmesi üzerine yaptığı zalimliğinin farkına varan Apollon, Marsyas'ın müziğine devam edebilmesi için onu ırmağa çevirir. Marsyas ırmağının güzel müziğinin etrafında periler dansetmeyi sürdürebildiler (bu ırmak Çine çaydır). □